

en aldeles begærdet Statsgaranti, og rigtignok kun under en væsentlig Medvirkning fra Statens Side med Hensyn til Styrelsen af de paagældende Indretninger — til Hypothekbanker, til Institutter, som have skaffet faste Eiendomsbesiddere Laan i deres Eiendomme; men i alle de Tilfælde, som ere mig bekendte, hvor der findes nogle saadanne garanterede Hypothekbanker, ere de funderede paa en Sikkerhed, om hvis fuldstændige Betyggelse der ikke kan være den mindste Tvivl, og Grunden til, at en Garanti er bleven givet, kan kun søges deri, at man har anset det for nødvendigt at hidkalde Kapitaler fra Udlandet, og for at faae Udlandinge til at sætte deres Penge i disse Bankers Papirer, har man anset det for gavnligt, maasse nødvendigt at give dem, om jeg saa maa sige, en anbefaling ved at tilsvøie Statsgaranti. Man har været overbevist om, at der ikke paa nogen Maade var Noget at risikere derved. — Det er jo væsentlig Sikkerheden, det kommer an paa, og det er i den Henseende, at vi have tilladt os at gjøre vore Indvendinger, hvorimod der fra den modsatte Side er blevet ment, at det var en overmaade god Sikkerhed, der hødes her, og at Erfaringen i Virkeligheden viste, at det var en Sikkerhed, som ikke kunde være at vrage. Jeg kan ikke negte, at, dersom det virkelig er Tilfældet, forekommer det mig ikke at staa i god Harmoni hermed, at man anser det for saa nødvendigt at erholde en Statsgaranti, at man endog saa gjør Indvendinger imod det af os stillede Forslag, som indrømmer en Statsgaranti, endskjøndt ganske vist en begrændset Statsgaranti; thi der kan jo ikke være Tale om, at man tænker paa at hidkalde Kapitaler fra Udlandet, for at de skulde sættes i disse Kreditforeningsobligationer. Det er dog vistnok paa Indlandets Kapitalister, som have været fuldkommen tilstrækkelige til at founere de Laan, der ydes gjennem de andre Kreditforeninger, at man har gjort Regning; men det skulde da være en Mærkelighed, om der her i Indlandet var en saadan Uhyndighed med Hensyn til vore Forhold, at man virkelig skulde ville vrage en Sikkerhed, der maatte siges at være meget god, tilmed naar Staten til yderligere Sikkerhed søjede en partiel Garanti til, uagtet der haves en solidarisk Ansvarlighed. Men naar der tales om den Sikkerhed, som de Panter yde, der her er Tale om, maa man, mener jeg, for det Første gjøre sig klart, hvad det er for Panter, der her er Tale om; thi de Yttringer, der ere fremkomne, synes egentlig at gaa ud fra ganske forskjellige Forudsætninger i den Henseende. Der er Nogle, der have talt, som om det Uendningsforslag, der er stillet under Nr. 4 var gaet igjennem, eller snarere, som om der kun var Tale om saadanne Eiendomme, der kunde komme med i Betragtning, hvis dette Uendningsforslag var ført igjennem, eller hvis et endnu høiere Maximum var antaget, men som om der slet ikke var Tale om dem, som Lovforslaget nu angaar. Men

Lingen er jo den, at Lovforslaget kun angaar saadanne Eiendomme, hvis Værdi er 2,500 Kr. eller derunder, og det er jo Eiendomme, der for Størstedelen ere enten jordløse eller næsten jordløse. Det kan man dog vistnok med fuldkommen Sikkerhed sige, og naar det er Tilfældet, kan man slet ikke tale om den store Sikkerhed, der ydes ved Eiendomme, der tilhøre smaa Jorddyrkere; thi der er i Sandhed ikke Tale om Jorddyrkere; det er kun en Bisforretning for dem, om de dyrke den lille Løb, der muligvis ligger til deres Hus. Nei, det er kun jordløse eller næsten jordløse Huse, der er Tale om; men ogsaa om disse Panter er der blevet sagt, at de skulde yde en ganske overordentlig god Sikkerhed, og man har anført som Bevis derfor, at, naar disse Huse sættes til Salg, er der altid Kjøbere nok til meget antagelige Priser. Ja, det er naturligvis en Selvsølgelse — mener jeg — at, saalænge Befolkningen tiltager, og saalænge der som Følge deraf er Begiar efter Huse, kan Husenes Pris paa Markedet ikke i Almindelighed taget falde. Det er der vistnok ikke nogen Udsigt til, men deraf følger ingenlunde, at ikke mange enkelte af disse Huse kunne blive fuldstændig værdiløse, at de ikke ved Banrøgt eller af andre Grunde kunde ganske tabe den Gønde, som maa maasse fra første Jerd af har troet, de kunde have til at tjene til Sikkerhed, og den Kjendsgjerning er efter min Mening ikke bleven rokket, som er bleven fremhævet af den ærede Rigsdagsmand fra Hillerød (C. Møller), at Erfaringen har viist, at meget ofte denne Art af Huse, naar det kommer til Evangsalsalg, vise sig at være næsten usælgelige. Den høitærede Indenrigsminister bemærkede, at det, der fortrinsvis havde bevæget ham til at fremkomme med nærværende Lovforslag, var, at han var kommen til den Overbevisning, at der virkelig var en Trang tilfede til en saadan Lov, en Trang, som navnlig havde viist sig adskillige Steder i Sjælland, og en Trang, som han nærmere betegne paa den Maade, at der var Mange, som sade ganske overordentlig haardt i det, og som maatte betale blodige Renter af deres Penge, og for hvem det kunde være meget uønsket, at de kunde faae Laan paa billigere Billaar. At noget Saadant paa mange Steder kan være Tilfældet, skal jeg visstnok ikke modsig. Jeg skal kun bemærke, at det dog ikke turde kunne betragtes som nogen almindelig Statsopgave at redde Folk, der ere i det visselig meget ulykkelige Tilfælde at maatte betale Lagerrenter. At tænke sig det som en Statsopgave at søge en Afløsning af saadanne Lagerlaan vilde visstnok være et Syffus-Arbejde; vi vide jo Alle, hvor ofte det viser sig, at, naar et Lagerlaan er afløst, kommer der et nyt bag efter. Men jeg kan derhos ikke lade ubemærket, at jeg meget bedre vilde kan forstaa, om Klagerne over en saadan Trang vare opstaaede for et Par Aar siden, dengang da Rentefoden overhøved